نگاه

بازنگری در عملکرد کمیسیون کشاورزی مجلس

عبدالحسین طوطیایی
پژوهشگر کشاورزی

● اعضای کمیسیون کشاورزی و آب مجلس دهم و هیأت‌رئیسه آن نهایی شد. با عنایت به سطح کمی و کیفی تخصص اعضای جدید این کمیسیون و در مقایسه با اهمیت و الزامات بخش کشاورزی و منابع آب در شرایط ویژه حال‌حاضر، هرگونه ابراز نظر درباره توانایی‌های ترکیب جدید زودهنگام است، اما بنا به دیرینه دکتر علی‌محمد شاعری، رئیس محترم این کمیسیون، این انتظار و امیدواری وجود دارد که از آنچه که تاکنون و در ادوار گذشته بوده است، راهی متفاوت گشوده شود؛ راهی که بتواند تمامی تلاش‌ها را برای پایداری ظرفیت‌های موجود و دستیابی به حداکثر بهره‌وری در بخش کشاورزی به کار گیرد. اولین محوری که اعضای محترم این کمیسیون می‌توانند در نظر بگیرند، ماهیت جناحی‌نبودن جایگاه بخش کشاورزی است. این بخش همواره عهده‌دار گسترانیدن سفره‌ای از کرامت نظام هستی برای مردمی است که با تمامی تفاوت‌ها، در نشستن خود و نسل‌های آتی بر سر این سفره دارای حقوق برابر انسانی هستند. ویژگی دیگر این بخش آن است که گرچه در جای‌جای عرصه تولیدی کشور حضور دارد؛ اما مسائل آن در هر نقطه‌ای هرگز منطقه‌ای نبوده و باید که تمامی مناطق را در نگاه کلان‌نگرانه ارزیابی و تعریف کرد. نمایندگان عضو این کمیسیون گرچه هر یک از منطقه‌ای انتخاب شده‌اند اما قبل از آنکه به محدوده حوزه خود گرایش داشته باشند، به تمامی کشور متعهد هستند. متأسفانه فضای گسترده بر کمیسیون‌های کشاورزی ادوار پیشین، عمدتا متأثر از مطالبات منطقه انتخابیه یا درگیر با مسائل روزمره بوده است. به عنوان مثال زمینه‌سازی برای احداث یک کانون گردشگری در قلب جنگل‌های هیرکانی شمال ممکن است به رونق ناپایداری برای مردم محلی و احتمالا سوروسات برای پیمانکاران منجر شود؛ اما به‌طورقطع چنین تخریبی، ستم و خسارت بر نسل‌های آینده و آسیب به منافع عمومی کشور را درپی خواهد داشت. تذکرات به وزرا و مطالبات از آنها در گذشته نیز عمدتا از همین جنس و نگاه منطقه‌ای بود. از دیگر اشتباهات رایج، اعمال نفوذ برای انتخاب مدیران منطقه‌ای بود. مدیرانی که خود را از آن پس بیشتر وامدار آن نمایندگان تلقی کرده و الزاما مقید به تمکین از وزارت متبوع خود نمی‌شدند.کمیسیون کشاورزی مجلس دهم برای بازنگری در راهی که ادوار گذشته تا به اینجا طی کرده است، بیش از هر چیز باید شرایط خاص حال حاضر کشور را از نظر روند نابودی منابع طبیعی، دگرگونی‌های اقلیمی، بحران منابع آب زیر زمینی، نابرابری درآمد بخش کشاورزی در مقایسه با بخش خدمات و پاسخ‌گویی به جمعیت ۹۰ میلیون‌نفری سال ۱۴۰۴ و... مدنظر قرار دهد. هرگونه پرسش و مطالبه کوتاه‌مدت از مدیریت اجرائی بخش کشاورزی از قبیل گرانی یا کمبود ارزاق چه بسا به همراهی ناخواسته با جریان پرقدرت واردکنندگان منجر می‌شود. سلسله‌ای که همواره برای بحران‌های کوتاه‌مدت بازار مصرف، بلندگوهای جذاب و پوپولیستی داشته و تا می‌توانند به نام مردم و به کام سودهای سرشار، دل می‌سوزانند. رئیس و اعضای کمیسیون گرچه بنا به سنت و سابقه، عضو کمیسیون کم‌رونقی در مجلس شده‌اند اما خود بهتر می‌دانند در حیاتی‌ترین زیرمجموعه قوه قانون‌گذاری حاضر هستند. رسانه‌ها در روزهای اخیر به نقل از رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور از رقم نجومی ۴۰ هزار میلیارد تومان (۱۲ میلیارد دلار) خسارت سالانه به منابع طبیعی کشور خبر دادند. اعضای کمیسیون جدید کشاورزی حتما می‌دانند کار خود را در شرایطی آغاز می‌کنند که کشورمان یکی از بالاترین رتبه‌ها را در فرسایش خاک دارد؛ بنابراین آگاهند که مواردی از قبیل ازبین‌رفتن هزارو ۷۰۰ تن سیب‌زمینی و نظایر آن، مشکل اصلی بخش کشاورزی و بستر حیات کشور نیست. اگر اعضای این کمیسیون نگاه از چهار سال خود برگرفته و به صدها و چه‌بسا هزاران سال آینده برای جبران آسیب‌های رخ‌داده متمرکز شوند؛ بی‌تردید مطالبات و دغدغه‌های‌شان از گران‌شدن مرغ و کمبود پرتقال شب عید فراتر رفته و نسل‌های بی‌گناه آینده را خواهند دید.

ادامه از صفحه اول

رئیس‌جمهور مسئله‌ساز

مهم‌ترین هدف سلطان جدید عثمانی در دوران زمامداری ۱۴ساله، ایجاد یک اقتصاد قوی و رفع مشکل بی‌کاری در کشور و مآلا بالابردن ارزش لیر این کشور و ایجاد زمینه ورود ترکیه به اتحادیه اروپا بود. شروع مجدد درگیری‌های نظامی بین ارتش ترکیه و حزب کارگران کرد ترکیه پ‌ک‌ک هم‌زمان با ماه عسل وصلت اردوغان و داعش که همراه با توپ و تشر و تهدید اردوغان به همسایگان و اتحادیه اروپا بود، مجددا این کشور را در معرض خطر جدی بحران اقتصادی قرار داد. هرچند سقوط قیمت نفت از اواسط سال ۲۰۱۴ تنفسی برای صنایع ترکیه بود، بازی‌های سیاسی و نظامی اردوغان که همیشه بدون پیش‌بینی عواقب آن بود، باز هم مسئله‌ساز شد. ادامه در صفحه ۱۱

شبکه بانکی «حبس پول» را برای دورزدن نرخ سود ۱۸ درصدی دوباره به جریان انداخت

احیای شگرد قدیمی بانک‌ها

عکس: میزان

شرق: ساز مخالف بانک‌ها کوک است؛ تازه چهره رنگ‌پریده واحدهای نیمه‌جان صنعتی با نوید پرداخت تسهیلات ۱۶ هزار میلیارد تومانی داشت رنگ امید می‌گرفت که بانک‌ها با ترفند قدیمی سپرده‌گیری از متقاضیان دریافت تسهیلات، تیشه به ریشه نهال امیدواری آنها زدند.

کمتر از یک ماه پیش بود که ولی‌اله سیف در دو جلسه جداگانه با مدیران عامل، اعضای هیأت مدیره و مدیران ارشد بخش اعتباری بانک به بررسی راه‌های کمک نظام بانکی به تولید کشور و واحدهای تولیدی کوچک و متوسط پرداخت و گفت: در صورتی که تنها ۱۰ درصد تسهیلات جدید شبکه بانکی که رقم آن حدود ۱۶ هزار میلیارد تومان است، به بنگاه‌های کوچک و متوسط اختصاص یابد، این بنگاه‌ها احیا می‌شوند و می‌توانند به فعالیت خود ادامه دهند.

پیرو این مباحث، دولت تزریق ۱۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات به هفت‌هزارو ۵۰۰ واحد صنعتی کوچک و متوسط را راه اصلی نجات صنایع از رکود و رونق تولید قلمداد کرد و براساس قانون، بانک‌ها مکلف شدند بعد از تأیید کارشناسی در کارگروه‌های استانی، از طریق ۱۰ درصد از منابع داخلی خود، یعنی معادل ۱۶ هزار میلیارد تومان، تسهیلات مشخص‌شده را تا سقف سه میلیارد تومان در اختیار واحدهای صنعتی حائز شرایط قرار دهند اما آن‌گونه که از اظهار نظر فعالان اقتصادی برداشت می‌شود بانک‌ها به همین راحتی تن به پرداخت این تسهیلات نمی‌دهند و به لطایف‌الحیلی می‌خواهند سود این تسهیلات را افزایش دهند، به‌خصوص حالا که شورای پول و اعتبار سود تسهیلات را به ۱۸ درصد کاهش داده است.

جبران کاهش نرخ سود با بلوکه‌کردن سپرده

به گفته دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت ایران، متقاضیان تسهیلات خروج از رکود در مراجعه به بانک‌ها با این پیشنهاد غیررسمی مواجه می‌شوند که ۱۰ درصد از مبلغ تسهیلات درخواستی خود را نزد بانک سپرده کنند تا مراحل پرداخت وام پیگیری شود. این خبر را محمدرضا مرتضوی، دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت ایران در گفت‌وگو با «شرق» تأیید کرده و ادامه می‌دهد: هیچ‌یک از متقاضیان بدون واریز این مبلغ نمی‌توانند تسهیلات مد نظر خود را بگیرند و مجبور هستند به این خواسته بانک‌ها تن بدهند مگر اینکه از دریافت تسهیلات منصرف شوند چراکه بانک‌ها تا رسید سپرده‌گذاری مبلغ مورد نظر را از متقاضیان دریافت نکنند، هیچ کاری نمی‌کنند.

گرچه به نظر نمی‌رسد واحدهای صنعتی که رمقی برای ادامه فعالیت ندارند بتوانند این شرط بانک‌ها را اجرائی کنند اما مرتضوی اظهار می‌کند: بانک‌ها از استیصال مشتری بهره می‌گیرند و به او فشار می‌آورند، چراکه می‌خواهند کاهش نرخ سود تسهیلات را جبران کنند؛ متقاضی هم که برای احیای کسب و کارش چاره‌ای جز گرفتن این تسهیلات ندارد به هر دری می‌زند تا این سپرده را جور کند.

نقض فوری مصوبه کاهش سود تسهیلات

حالا که شورای پول و اعتبار سود تسهیلات را به ۱۸ درصد کاهش داده است، بانک‌ها با این کار دو، سه درصد سود تسهیلات را بالا می‌برند و عملا نرخ بهره را به بالای ۲۰ می‌رسانند ضمن اینکه این سپرده‌ها هم تا سررسید پرداخت آخرین قسط وام، بلوکه خواهد ماند.

تازه چند روز از مصوبه شورای پول و اعتبار مبنی بر کاهش نرخ سود تسهیلات می‌گذرد اما به نظر نمی‌رسد بانک‌هایی که خودجوش و داوطلبانه نرخ سود سپرده‌ها را کاهش داده بودند به راحتی زیر بار بعد دیگر آن (کاهش نرخ سود تسهیلات در پی کاهش نرخ سود سپرده‌ها) بروند. مرتضوی سپرده‌گیری بانک‌ها در ازای پرداخت تسهیلات را راهی برای نقض دستورالعمل بانک مرکزی می‌داند که تجربه نشان داده است انجام آن در توان بانک‌ها هم هست.

گروکشی ۷۰۰ میلیونی برای وام ۲.۵ میلیاداری

دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت ایران به نقل از گزارش مدیر مالی یکی از شرکت‌های متقاضی دریافت تسهیلات، گفت: بانک عاملی که قرار بود تسهیلات در حدود ۲.۵ میلیارد تومان با سود ۱۸ درصد به یک واحد صنعتی بپردازد، از شرکت خواسته است ۷۰۰ میلیون تومان سپرده کند تا مقدمات دریافت وام مهیا شود. این بانک دولتی به این سپرده ۱۰ درصد سود تخصیص می‌دهد؛ اما با وجود این باز هم حدود ۲.۵ درصد به سود تسهیلات افزوده خواهد شد. بانک دیگری که به گفته مرتضوی خصولتی هم هست، برای پرداخت همین مبلغ تسهیلات، درخواست سپرده قرض‌الحسنه ۲۵۰ میلیون تومانی کرده که هیچ سودی به آن تعلق نمی‌گیرد و تا سررسید اقساط وام نزد بانک می‌ماند.

> **هیچ‌یک از متقاضیان بدون سپرده کردن مبالغی نزد بانک نمی‌توانند تسهیلات مد نظر خود را بگیرند و مجبور هستند به این خواسته بانک‌ها تن بدهند مگر اینکه از دریافت تسهیلات منصرف شوند چراکه بانک‌ها تا رسید سپرده‌گذاری مبلغ مورد نظر را از متقاضیان دریافت نکنند هیچ کاری نمی‌کنند**

مرتضوی براساس گزارشاتی که از فعالان اقتصادی به دستش رسیده است، تصریح می‌کند: دیگر بانک‌هایی هم که افراد برای دریافت تسهیلات به آنها مراجعه کرده‌اند شرایطی مانند شرایط دو بانک یادشده دارند و همگی با این کار دو تا سه درصد به هزینه شرکت‌ها اضافه می‌کنند.

به آن‌دسته از فعالان اقتصادی که دلیل این سپرده‌گیری را از مسئولان بانک پرسیده‌اند گفته شده است این شیوه، مصوبه هیأت مدیره بانک بوده و برای کارمندان لازم‌الاجراست. به اعتقاد دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت ایران، قدرت و پول دست بانک‌هاست و کاری می‌کنند که بخواهند و به نفعشان باشد. حالا هم وقتی می‌بینند واحدهای صنعتی به این پول نیاز دارند و مجبور به دریافت آن هستند به لطایف‌الحیلی قصد دارند بیشتر سود ببرند و کاهش دو، سه درصد نرخ سود تسهیلات را جبران کنند.

کلک بانک‌ها برای بالابردن نرخ سود

مدیرعامل اسبق بانک صادرات در تشریح عملکرد بانک‌ها برای بلوکه‌کردن سپرده متقاضیان تسهیلات خروج از رکود، گفت: این کار بانک‌ها از نظر میزان نقدینگی به حال واحدهای صنعتی فرقی نمی‌کند بلکه فقط سود این تسهیلات را بالا می‌برد. به عبارتی بانک‌ها در این فرایند به کسی که فرضا یک وام صدتومانی درخواست کرده است ۹۰ تومان می‌پردازند اما سود تسهیلات صدتومانی با نرخ ۱۸ درصد را روی تسهیلات ۹۰ تومانی حساب می‌کنند که عملا نرخ سود را به ۲۰ درصد می‌رساند.

پیروی بانک‌ها از شگرد قدیمی مؤسسات غیرمجاز

سال‌ها پیش که شبکه مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز هنوز به شکل امروزی گسترده نشده بود، از همین شیوه بلوکه‌کردن سپرده استفاده می‌کردند تا بتوانند در ظاهر تسهیلاتی با نرخ سود بانکی یا حتی کمتر از آن به متقاضیان بدهند در حالی که عملا نرخ سود این تسهیلات گاهی تا دو برابر نرخ سود تسهیلات بانکی هم محاسبه می‌شد. حالا هم احمد حاتمی‌یزد، این گروکشی بانک‌ها را کلکی برای بالابردن نرخ سود تسهیلات معرفی کرد که بانک‌ها مدتی است از آن استفاده می‌کنند.

حاتمی‌یزد به تازه‌ترین مصوبه شورای پول و اعتبار اشاره کرد که براساس آن سقف نرخ سود تسهیلات بانکی باید ۱۸ درصد باشد و قانونا بانک‌ها حق ندارند از آن تخطی کنند: بانک‌ها با بلوکه‌کردن سپرده متقاضی، بخشی از تسهیلات را نزد خود نگه می‌دارند اما سود آن را از مشتری می‌گیرند و با این کار حداقل دو درصد به نرخ سود می‌افزایند.

به گفته او هر بانک سیاست مخصوص به خود را دارد، شاید یک بانک ۱۰ درصد از وام را به صورت قرض‌الحسنه بلوکه کند و یک بانک ۲۰ تا ۳۰ درصد از تسهیلات را با پرداخت چند درصد مسدود کند اما در هر حال باعث می‌شود سود بانک بالا برود و چه‌بسا در مواردی که به سپرده سود تخصیص می‌دهند سود بیشتری هم عاید بانک شود.

پس‌لرزه‌های وام‌های زودبازده احمدی‌نژاد

بانک مرکزی به عنوان متولی بازار پول، تنها مرجعی است که می‌تواند با این اقدام بانک‌ها مقابله کرده و با ابزارهایی که در اختیار دارد آنها را مجبور به رعایت قانون کند اما آن‌گونه که حاتمی‌یزد گفت وام‌های زودبازده دوره احمدی‌نژاد باعث شد بخش بزرگی از منابع بانکی به بانک‌ها برنگردد و دست آنها را برای پرداخت تسهیلات ببندد، حالا هم حتی اگر بخواهند نمی‌توانند تسهیلات بدهند.

قرار است تسهیلات فعلی برای خروج از رکود واحدهای صنعتی کوچک و متوسط از طریق منابع داخلی بانک‌ها یعنی سپرده‌هایی که گرفته‌اند تأمین شود؛ اما بانک‌ها سپرده‌های خود را خرج کرده‌اند و حالا با سپرده‌گیری از متقاضیان دریافت تسهیلات و بلوکه‌کردن آن، اولا موانعی در مسیر گرفتن وام ایجاد می‌کنند تا کمتر مجبور شوند وام پرداخت کنند و درعین‌حال بخشی از تسهیلات را هم نزد خود نگهدارند که مقداری از کمبود منابع را پوشش دهد.

حاتمی‌یزد معتقد است اگر بانک‌ها منابع داشتند و می‌توانستند تسهیلات بپردازند، قبلا و پیش از اینکه نرخ سود تسهیلات کاهش پیدا کند وام‌هایی با سود بسیار بالاتر می‌دادند اما نداشتند. اکنون هم گرچه مقرر شده است ۱۶ هزار میلیارد تومان از منابع داخلی بانک‌ها صرف پرداخت تسهیلات به واحدهای صنعتی شود اما بانک‌ها واقعا این پول را ندارند مگر اینکه بانک مرکزی بخواهد این نقدینگی را در اختیارشان قرار دهد که در این صورت قضیه کلا به‌گونه دیگری رقم می‌خورد.

با کسب شاخص فلاکت ۲۱۴/۹

ونزوئلا مفلوک‌ترین کشور شد

شرق: بررسی‌ها نشان می‌دهد ونزوئلا در سال ۲۰۱۵ بدترین شاخص فلاکت را در جهان از آن خود کرده است و با شاخص فلاکت ۲۱۴.۹ به‌عنوان مفلوک‌ترین کشور شناخته می‌شود. پس از سقوط قیمت نفت، عملا اقتصاد این کشور نفتی مسیر فروپاشی در پیش گرفت و نرخ تورم آن به ۲۷۰ درصد رسید گرچه برخی ادعا می‌کنند ونزوئلا آمار درستی منتشر نمی‌کند و حرف از تورم ۷۰۰ درصدی هم می‌زنند.

در ایران نام ونزوئلا اغلب با خاطراتی از احمدی‌نژاد به ذهن متبادر می‌شود. دوستی و رابطه خاص احمدی‌نژاد با فرمانده چاوز، رئیس‌جمهور فقید ونزوئلا، تنها در حد دو رئیس‌جمهور یا حتی در همنشینی، در اهدای خودروی سمند و گریه‌کردن در مراسم تدفین و... خلاصه نمی‌شد بلکه این دو در سیاست‌گذاری‌ها، به‌خصوص سیاست‌گذاری‌های اقتصادی نیز بی‌شباهت نبودند. در حقیقت از همان دست اتفاقاتی که در دولت‌های نهم و دهم بر سر اقتصاد ایران آمد و باعث شد نرخ تورم از ۴۰ درصد بگذرد، ارزش پول ملی یک‌شبه به قهقرا سقوط کند و رانت خواری از ارز چند نرخی رواج یابد، در اقتصاد ونزوئلای فرمانده چاوز نیز رخ داد.

گرچه در ایران با عزم مردم در انتخابات ۹۲، دولت یازدهم توانست با سیاست‌گذاری‌های مختلف شاخص تورم را مهار کند و با انضباط مالی و پیش‌بینی‌پذیرکردن اقتصاد، تدبیر امور را در دست بگیرد و از بحران اقتصادی جلوگیری کند اما ونزوئلا چنین شانسی نداشت و پس از سقوط قیمت نفت، رفته‌رفته اوضاع اقتصاد فروپاشیده این کشور به سمتی رفت که مردم برای تأمین کالاهای اساسی مورد نیاز خود مجبور شدند در صف بنشینند و حتی گاهی شب را نیز در صف به انتظار سپری کنند. وضعیت به قدری بغرنج شد که تأمین دستمال توالت نیز به شکل یک بحرانی فراگیر و روزمره برای مردم درآمد و دولت چاره‌ای جز نظارت بر کارخانه‌های تولید دستمال توالت ندید.

اقتصاددانان برای محاسبه شاخص فلاکت از دو روش استفاده می‌کنند؛ در روش اول شاخص فلاکت با درنظرگرفتن نرخ تورم و بی‌کاری در کشورها محاسبه می‌شود و در روش دوم از راه مقایسه شاخص توسعه انسانی که عواملی مانند امید به زندگی، نرخ بی‌سوادی، سطح تحصیلات و درآمد سرانه ملی در تعیین آن نقش دارد، به محاسبه شاخص فلاکت می‌پردازند.

به گزارش خبرآنلاین، اکنون ونزوئلا با شاخص فلاکت ۲۱۴.۹ به عنوان مفلوک‌ترین کشور شناخته می‌شود. پس از آن، اوکراین با اختلافی فاحش در شاخص فلاکت با ۸۲.۷ در رتبه دوم است. برزیل و آرژانتین دو کشور آمریکای لاتین با شاخص‌های ۶۷.۸ و ۶۰ در رتبه‌های سوم و چهارم قرار دارند. شاخص فلاکت در ایران توسط استاتیستا در سال ۲۰۱۵ میلادی ۳۶.۷ اندازه گیری شده است. چین با شاخص ۲.۳ در بهترین شرایط از نظر رتبه‌بندی فلاکت در جهان قرار دارد.

واکنش بویینگ به مصوبه کنگره برای ممنوعیت فروش هواپیما به ایران

یا رومی روم، یا زنگی زنگ

شرق: مصوبه کنگره آمریکا مبنی بر ممنوعیت فروش هواپیمای بویینگ به ایران، صدای بویینگی‌ها را هم درآورد؛ می‌گویند «ما نباید با لغو مجوز فروش به ایران در مقابل رقبا تضعیف شویم. اگر ما مجوز ادامه کار با ایران را نداشته باشیم، پس قطعا هیچ شرکت آمریکایی دیگری نیز نباید اجازه جلورفتن داشته باشد». اینها بخشی از اظهارات ریموند کانر، مدیرعامل اجرائی شرکت هواپیماهای تجاری بویینگ، است که روز یکشنبه در واکنش به تصویب تدابیر جدید برای ممانعت از فروش هواپیماهای مسافربری شرکت بویینگ به ایران در مجلس نمایندگان آمریکا، مطرح کرد.

به نظر می‌رسد تازه پس‌لرزه‌های مصوبه کنگره آغاز شده‌اند و پیش‌کشیدن بحث رقابت با ایرباس از سوی بویینگ در بازار هوایی ایران، یکی از این پس‌لرزه‌هاست. بویینگ که خوب می‌داند با مصوبه کنگره قافیه را به کلی به ایرباس می‌بازد، قصد دارد با کشیدن رقیب دیرینه خود به میانه گود، خود را نجات دهد یا حداقل او را نیز از بازار ایران محروم کند. گویا بویینگ معتقد است مصوبه کنگره درباره فروش هواپیما به ایران، باید «یا رومی روم باشد یا زنگی زنگ».

به گزارش پرس‌تی‌وی، کانر تأکید کرده است اگر قرارداد ۲۵میلیارددلاری بویینگ برای فروش ۸۰ هواپیما و اجاره ۲۹ هواپیمای دیگر به ایران لغو شود، شرکت‌های تأمین‌کننده قطعات هواپیما که رقیب بویینگ در آمریکا هستند، نیز باید از فروش اجناس خود به ایران منع شوند. این اظهارات در حالی است که ایرباس نیز قبلا اعلام کرده بود برای فروش هواپیما به شرکت‌های هواپیمایی ایرانی به موافقت واشنگتن نیاز دارد زیرا در این هواپیماها قطعات ساخت آمریکا به‌کار رفته است.

درحالی اکثریت جمهوری‌خواه کنگره آمریکا هفته گذشته متمم‌هایی را به تصویب رساندند که فروش هواپیماهای مسافربری و قطعات و خدمات آنها را تحت برجام ممنوع خواهد کرد که دولت باراک اوباما، پیش‌تر اعلام کرده بود هرگونه مصوبه‌ای را که اکثریت جمهوری‌خواه کنگره برای تضعیف توافق هسته‌ای میان ایران و کشورهای گروه ۵+۱ مطرح کند، وتو خواهد کرد.

پس از انتشار خبر مصوبه اخیر مجلس نمایندگان آمریکا برای جلوگیری از فروش هواپیماهای بویینگ به ایران، بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران، در واکنش به آن گفته بود: «دولت آمریکا موظف است هرچه را با برجام مغایرت داشته باشد رفع کند.... برای جمهوری اسلامی ایران عمل به تعهدات طرف مقابل اهمیت دارد. ما به مسائل داخلی آمریکا کاری نداریم و دولت ایالات متحده را مسئول اجرای تعهدات آن کشور می‌دانیم».

پس از اجرائی‌شدن برجام، در سفر رئیس‌جمهوری به فرانسه قرارداد خرید ۱۱۸ فروند هواپیمای مسافربری با شرکت ایرباس امضا شد. به‌تازگی نیز تفاهم‌نامه‌ای برای فروش و اجاره ۱۰۹ هواپیما بین ایران‌ایر و بویینگ امضا شد که فعلا به اعتقاد بویینگ کلیه این قراردادها باید مشمول مصوبه شود.

بورس

ترافیک مجامع و معضل هم‌زمانی

روزبه معین‌زاده
کارشناس بازار سرمایه

● دیروز شاخص قیمت با ۱۹ واحد افزایش به رقم ۲۶هزارو ۸۲۲ واحد رسید و شاخص کل با ۵۲ واحد افزایش به رقم ۷۳هزارو ۸۱۶ واحد رسید. ارزش معاملات بورس ۲۰۹ میلیارد تومان بود. گردش معاملات در این هفته و هفته آینده به دلیل ترافیک شدید مجامع بورسی و بسته‌شدن نماد شرکت‌ها کاهش شدیدی خواهد یافت. متأسفانه شرکت‌های بورسی تمایل دارند که مجامع خود را در آخرین مهلت چهارماهه برای برگزاری مجامع در اواخر تیر برگزار کنند که سبب ترافیک شدید مجامع می‌شود. بنابراین سهام‌داران و سرمایه‌گذارانی که تمایل دارند در مجامع حضور داشته باشند تا اطلاعات مفیدی از مجامع دریافت کنند با پدیده هم‌زمانی مجامع سهام خود روبه‌رو می‌شوند که نمی‌توانند در مجامع بعضی از سهام خود حضور یابند و باید بین چند مجمع که هم‌زمان برگزار می‌شود یکی از آنها را انتخاب کنند و به این ترتیب از حضور در سایر مجامع خود محروم می‌شوند. به نظر می‌رسد ورود سازمان بورس برای تعیین زمان مجامع خیلی مفید باشد تا مشکل هم‌زمانی آنها کاهش یابد. گرچه دخالت سازمان می‌تواند مشکل قانونی داشته باشد اما با اصلاحیه در اساسنامه شرکت‌ها برای سازگاری با سازمان بورس، می‌توان این نقیصه در قانون را رفع کرد. درحال‌حاضر برگزاری مجامع سالیانه شرکت‌ها با نقص‌های فراوانی روبه‌رو است. علاوه بر هم‌زمانی می‌توان به نحوه رأی‌گیری با بالاکردن دست و برگزاری در سالن‌های غیراستاندارد اشاره کرد که سازمان می‌تواند با ایجاد چند سالن استاندارد در یک ساختمان، هم رأی‌گیری را الکترونیکی کند، هم هم‌زمانی را کاهش دهد و با دخالت در شمارش آرا، اعتماد سهام‌داران عمومی و جزء را افزایش دهد. درحال‌حاضر شمارش آرا دقیق نیست و اگر سهام‌دار اکثریت در بدنه سهام‌داری شرکت وجود نداشته باشد رأی‌گیری با صندوق آرا توسط نهاد بی‌طرف انجام نمی‌شود و به نظر می‌رسد ورود سازمان بورس برای رعایت حقوق سهام‌داران لازم است و باید قوانین مربوطه و به‌ویژه قانون تجارت در موارد ذکرشده اصلاح شود. متأسفانه به نظر می‌رسد سازمان در این موارد، با قدرت برخورد نمی‌کند. به‌طور مثال در سال قبل، سازمان با اطلاعیه‌ای، شرکت‌ها را ملزم کرد که هر حسابی را که سهام‌دار برای دریافت سود اعلام می‌کند، بپذیرد و در مهلت مقررشده، سود را به هر حسابی که از طرف سهام‌دار اعلام شده، پرداخت کند ولی هیچ یک از شرکت‌های بورسی به دستورالعمل سازمان اهمیتی ندادند. گرچه به نظر می‌رسد ایجاد قوانین جدید برای نقص‌های موجود، سخت باشد اما با تلاش سازمان در جهت نظارت بیشتر و تغییر قوانین، استانداردهای بورس را ارتقا می‌دهد و امنیت و شفافیت بیشتری برای بورس به ارمغان خواهد آورد.

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
کل	۷۳۸۱۶,۷	۵۲,۵۲
شاخص قیمت	۲۶۸۲۲,۱	۱۹,۱۱
شاخص کل (هم‌وزن)	۱۳۶۸۴,۲	۰,۶۰
شاخص قیمت (هم‌وزن)	۱۱۰۷۶,۴	۰,۵۰
آزاد شناور	۸۲۵۲۱,۵	۴۰,۵۰
۵۰ شرکت بزرگ	۲۹۲۰,۰	۳,۱۰

ارز و طلا

فشار بر طلا

● **شرق:** انتظار برای انتشار آمارهای مهم اقتصادی در آمریکا و چین، طلا را بیش از پیش تحت فشار قرار داده و موجب ریزش قیمت طلا در سطح جهانی شده است. به گزارش طلا، برهمین اساس تازه‌ترین تحلیل اینوستینگ نشان می‌دهد قیمت جهانی طلا در هفته آینده بیشتر تحت تأثیر آمارهای مهم اقتصادی چین و وضعیت رشد اقتصادی چین در سه‌ماهه دوم امسال قرار خواهد داشت. فشار در راستای کاهش قیمت طلا بازارهای داخلی را نیز تحت‌تأثیر قرار داد. در عین حال دیروز، حراج سکه‌های بانک ملی انجام شد و در پنج مرحله ۲۶ فروش به ثبت رسید، اما معاملات نشان می‌داد هنوز تقاضای چندانی برای خرید طلا در بازار داخل به چشم نمی‌خورد. قرار است تا اطلاع ثانوی، این حراج در روزهای دوشنبه، سه‌شنبه و چهارشنبه ادامه داشته باشد.

ارز	قیمت(تومان)	تغییر
دلار آمریکا	۳۵۱۶	+۱۱
یورو	۳۹۰۲	+۲
پوند	۴۶۱۳	-۱۰
درهم	۹۵۹	+۲

طلا و سکه	قیمت	تغییر
طرح جدید	۱,۱۱۶,۰۰۰	-۴۵۰۰
طرح قدیم	۱,۱۱۷,۰۰۰	-۲۰۰۰
نیم	۵۵۷,۰۰۰	-۲۰۰۰
ربع	۲۹۰,۰۰۰	-۳۰۰۰
گرمی	۱۸۸,۰۰۰	-۵۰۰۰
گرم ۱۸ عیار	۱۱۳,۹۰۰	-۶۰۰
اونس (دلار)	۱۳۵۸.۷	-۷,۷